

Bij de redactie kwam van een van onze lezers de volgende vraag binnen.

Wat is het verschil in theorie, praktijk en kwaliteit tussen Buckfast- en carnica-bijen?

Een antwoord op deze vraag kan een heel maandblad vullen en een richtingensrijd tussen de aanhangers van de diverse rassen veroorzaken. Met andere woorden het is niet zo eenvoudig op deze vraag een antwoord te geven. Ik kan deze vraag dan ook niet echt beantwoorden maar wil een aantal facetten aangeven die hierbij een rol spelen.

Koninginnenteelt

- 76 **—** Wie zich met Buckfast- of carnica-bijen bezig houdt moet aan koninginnenteelt doen. In de manier waarop de koninginnen gekweekt worden, zijn geen grote verschillen te ontdekken tussen beide richtingen. Het vakmanschap en de voorkeuren van de individuele imker zijn bepalend voor de gevolgde methoden.

Bevruchting

Als men koninginnen gekweekt heeft moeten deze bevrucht worden. Daarbij is een gecontroleerde paring nodig om de raszuiverheid te behouden, dat wil zeggen dat men zeker moet weten dat de maagdlike koninginnen zullen paren met darren met de gewenste erfelijke eigenschappen. Dat kan alleen via kunstmatige inseminatie of op een paringsstation. Bij beide rassen wordt van deze twee mogelijkheden gebruik gemaakt. Ik heb de indruk van men in Buckfast-kringen vaker kunstmatige inseminatie gebruikt en dat carnica-imkers meer naar een paringsstation reizen. Ik heb hier echter geen harde gegevens over. Voor de teelt is het minder belangrijk dan voor de praktijk van het imkeren. Naar een paringsstation reizen kan iedereen. Koninginnen kunstmatig insemineren is voor minder imkers weggelegd. Kunstmatige inseminatie biedt de imker een sterkere controle op de paring en betere mogelijkheden om te bepalen welke erfelijke eigenschappen worden doorgegeven.

Selectie

Hier ligt wel een belangrijk verschil. Bij carnica's selecteert men principieel binnen het ras. Men zoekt naar de beste volken en zet die in als vader- en moedervolken. Eigenschappen die niet tot het ras behoren kunnen niet te voorschijn gebracht worden. Bij Buckfast-bijen kent men dit principe niet. Daar gaat het erom de goede eigenschappen van de diverse

rassen te combineren en een eenmaal goede combinatie te behouden.

Sterker dan de carnica-imker wil de Buckfast-imker de bijen aan zijn wensen aanpassen. Hij let veel sterker op de afzonderlijke eigenschappen van de volken.

Nateelt

Veel imkers willen graag enkele raszuivere Buckfast- of carnica-koninginnen op hun stand hebben om daarvan na te telen. De nageeelde moeren gaan vanaf de eigen stand op bruidsvlucht. De volken van deze koninginnen zijn dan van moederskant raszuiver. De eigenschappen die van vaderskant worden ingebracht zijn onbekend. Dit soort koninginnen noemt men F1-moeren. De imker hoopt in de volken van deze koninginnen de eigenschappen van het moedervolk terug zien, met name de zachtaardigheid.

Deze praktijk van nateelt geeft de imker enige bewegingsvrijheid. Hij kan zoveel F1-volken opzetten als hij wil omdat hij daarbij niet afhankelijk is van de gecontroleerde paring.

Volken van F1-moeren kunnen in hun eigenschappen lijken op die van het moedervolk, maar zeker is dit niet. Om te weten of een raszuivere koningin zachtvaardige F1's oplevert moet men dit uitproberen. De ervaring leert dat men van sommige raszuivere lijnen met een redelijke zekerheid zachtvaardige F1-volken kan verkrijgen. Dat geldt voor zowel Buckfast- als carnica-bijen.

De imkers

Er zijn niet alleen verschillen tussen de bijen maar ook tussen de imkers. Ik praat in algemeenheden en individuele imkers zijn op hun eigen manier imker. Die manier komt vaak niet of maar gedeeltelijk overeen met deze algemene beschrijving. Carnica-imkers zijn vaker gericht op het volk in zijn geheel, ze zijn meer geneigd de natuur zijn gang te laten gaan. Buckfast-imkers zijn wat analytischer ingesteld, kijken meer naar het tot uiting komen van de gewenste eigenschappen in hun volken en willen daarin sturen.

Carnica-imkers zien in hun carnica's prachtige bijen en willen dat zo houden en zo mogelijk verbeteren. Daarom teelt men verder van de beste volken. De varroamijt ziet men als een parasiet die al die prachtige bijenvolken het leven zuur maakt.

Buckfast-imkers zien overal prachtige bijen en willen van al die soorten de goede eigenschappen in één ideale bij verenigen. De varroamijt ziet men als een uitdaging waar een antwoord op gegeven moet

worden door middel van teelt en selectie, zoals bijvoorbeeld het verkorten van de broedduur of het versterken van het hygiënisch gedrag.

De imkers verschillen ook in organisatiegraad. De strakke organisatie van Buckfast Belangen Verenigd past bij de behoefte van de Buckfastimkers om elkaars kennis en ervaringen te delen. Ze proberen daar een eigen inbreng in de Buckfastteelt te realiseren. De Nederlandse carnicaimkers leunen sterker op hun Duitse collega's.

Waarom kiest een imker die van het landras overschakelt naar carnica of Buckfast voor een bepaald ras? Dat hangt af van het ras waarmee men toevallig het eerst in aanraking komt en van persoonlijke vriendschappelijke relaties, maar ook van de aard van de imker. De een vindt het een prachtige uitdaging om te proberen de goede eigenschappen van de diverse bijenrassen te combineren. De ander stuit het tegen de borst om op een dergelijke technische manier met bijen om te gaan. Hij heeft het idee dat het natuurlijker is om verder te kweken van zijn beste bijenvolken.

Wetenschappelijk onderzoek

Over de verschillen tussen carnica- en Buckfastbijen heeft ook de wetenschap zijn licht laten schijnen. Dan

blijkt dat er geen belangrijke verschillen bestaan, wat voor de verschillende richtingen niet zo gemakkelijk te accepteren valt.

Onder andere Dr. Ralph Büchler van het bijeninstituut in Kirchain heeft zich met vergelijkend onderzoek beziggehouden. In een publicatie in de *Schweizerische Bienenzeitung* (122(2): 76-84 (1999)) komt hij tot de conclusie dat er wel verschillen zijn in afzonderlijke eigenschappen (onder andere volkssterkte) maar dat deze uiteindelijk niet in de honingopbrengst tot uiting komen. Hij sluit de publicatie van een ander vergelijkend onderzoek in de *Algemeine Deutsche Imkerzeitung* (ADIZ/db/IF 3/2000, 12 e.v.) af met de volgende conclusie: 'Opvallend is dat er geen aanzienlijke verschillen tussen de rassen Buckfast en carnica vast zijn te stellen. Het gezamenlijke hoge prestatieniveau van de onderzochte volken toont op indrukwekkende wijze het succes aan van het duurzame werk van teelt en selectie.

Het is een gemeenschappelijk belang voor alle imkers dat het goede teeltmateriaal van de Buckfast- en carnicatekers verder ontwikkeld wordt en doelgericht ingezet kan worden. Dit betekent een wederzijds respect en gemeenschappelijke regels voor alle betrokken telers'.

bijen

25 APRIL 2004

Het 10de honingfestival in Mouans-Sartoux, Frankrijk

Het honingfestival vindt elk jaar op de laatste zondag in april plaats in Mouans-Sartoux, een klein stadje met 9.000 inwoners in de buurt van Cannes aan de Franse Riviera.

Naast een ontmoetingsplaats van honingliefhebbers en verkoop van bijenproducten heeft dit festival ook een onderwijzend/PR karakter in de zin dat er veel informatie wordt verstrekt over honing en bijenteelt, onder andere middels demonstraties zoals:

- slingeren van voorjaars honing
- proeven van verschillende soorten honing (ongeveer 15) uit de Provence
- het attent maken op bijenproducten als: pollen, koninginnengelei, was, propolis, mede, snoepgoed etc.
- fototentoonstellingen over bijen en bloemen in de Provence
- een drachtplantentuin die ieder jaar special voor dit festival wordt ingericht in het park bij het kasteel van Mouans-Sartoux.
- bekende chefskokken laten hun gerechten proeven

- voor kinderen zijn er spelletjes, animaties, informatieve bijeenkomsten en schminken, alles rond het thema bijen en honing
- bijeenkomsten over bijenhouden en apitherapie onder leiding van experts
- er wordt gewerkt in de bijen in een doorzichtige kast
- er is ook een 'artistieke' bijenkast waarin ongeveer 15 hedendaagse kunstenaars hun werken tonen
- er is een boekenstal met verkoop van vele boeken over bijenhouden, natuur en milieu.
- optredens van acrobaten en straatmusikanten

Meer informatie kan worden gevonden op:

www.mouans-sartoux.net/fetedumiel

of via het contact adres:

Ville de Mouans-Sartoux, fête du miel, BP 25, F-06371 Mouans-Sartoux cedex, France.

Tél. 00 33 (0) 492 924 724

Fax. 00 33 (0) 492 924 726

E: philippegamba@mouans-sartoux.net